

- 2) Τα δασμολογικά πρωτόκολλα της 16ης Ιουλίου 1962 και της 30ής Ιουνίου 1967 αποτελούν πράξεις που εκδόθηκαν από τα όργανα της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 177, πρώτη παράγραφος, εδάφιο 6, της συνθήκης ΕΟΚ και εμπίπτουν στην προδικαστική αρμοδιότητα που έχει απονεμηθεί στο Δικαστήριο.
- 3) Για την περίοδο πριν από την 1η Ιουλίου 1968, τα δασμολογικά πρωτόκολλα της 16ης Ιουλίου 1962 και της 30ής Ιουνίου 1967 δεν είχαν ως αποτέλεσμα την προστασία των ιδιωτών κατά της επιβολής επιβαρύνσεων από τα κράτη μέλη στα προϊόντα που εισάγονταν από τρίτες χώρες. Για την περίοδο μετά την 1η Ιουλίου 1968, καμιά διάταξη του κοινοτικού δικαίου δεν απέκλειε την επιβολή, στα ίδια προϊόντα, επιβαρύνσεων όπως το τέλος διοικητικών υπηρεσιών που προβλέπει ο ιταλικός νόμος 330, της 15ης Ιουνίου 1950, εφόσον η επιβάρυνση υπήρχε ήδη κατά την ημερομηνία αυτή.

Mertens de Wilmars	Pescatore	O'Keeffe	Everling
Mackenzie Stuart	Bosco	Due	Bahlmann
			Galmot

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Μαρτίου 1983.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GERHARD REISCHL
ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1982 ¹

*Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

Οι δύο υποθέσεις για τις οποίες πρόκειται να αναπτύξω τώρα τις προτάσεις μου αφορούν και αυτές την εκτίμηση της νομιμότητας έναντι των διατάξεων της GATT του τέλους διοικητικών υπηρεσιών το

οποίο επιβάλλεται, σύμφωνα με τον ιταλικό νόμο της 15ης Ιουνίου 1950, στις εισαγωγές εμπορευμάτων προελεύσεως χωρών μελών της GATT.

Η αγωγή των δύο εφεσεουσών έγινε μερικώς δεκτή από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το tribunale του Μιλάνου, ως προς τον ισχυρισμό τους ότι η επιβολή του

¹ — Μετάφραση από τα γερμανικά.

τέλους διοικητικών υπηρεσιών δεν ήταν νόμιμη και, επομένως, τα τέλη που είχαν εισπραχθεί έπρεπε να αποδοθούν. Βάσει του άρθρου II, παράγραφος 1, στοιχείο 6, της συμφωνίας GATT, που είναι γνωστό στο Δικαστήριο λόγω άλλων υποθέσεων¹, η διοίκηση οικονομικών καταδικάστηκε να αποδώσει τα τέλη τα οποία είχαν καταβληθεί για τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στον πίνακα παραχωρήσεων XXVII, ο οποίος είχε αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεων κατά την προσχώρηση της Ιταλίας στην GATT. Αντίθετα, απορρίφθηκαν τα αιτήματα των διαδίκων τα σχετικά με την επιδάρυνση των προϊόντων που είχαν για πρώτη φορά περιληφθεί στον πίνακα XL-EOK, ο οποίος, όπως είναι γνωστό από άλλες υποθέσεις, καταρτίστηκε μόλις στην αρχή της δεκαετίας 1960 με τη συμμετοχή της Κοινότητας. Με την απόφαση αυτή, το δικάζον δικαστήριο δέχτηκε προφανώς την άποψη της διοικήσεως οικονομικών κατά την οποία, για να εκτιμηθεί η νομιμότητα του ιταλικού τέλους διοικητικών υπηρεσιών, είχε σημασία μόνο το αν τα επίδικα προϊόντα είχαν περιληφθεί στον αρχικό ιταλικό πίνακα παραχωρήσεων, εφόσον ο πίνακας XL-EOK θέσπισε νέους δασμούς, χωρίς να επηρεάσει τις προηγούμενες ρυθμίσεις σχετικά με την επιβολή επιδαρύνσεων.

Οι ενάγουσες άσκησαν έφεση ενώπιον του corte d'appello του Μιλάνου. Θεωρούν ότι η ιταλική διοίκηση οικονομικών υποχρεούται να αποδώσει τα τέλη που έχει εισπράξει ανεξάρτητα από το αν τα επίδικα προϊόντα περιλαμβάνονται στους πίνακες παραχωρήσεων, επειδή ο ιταλικός νόμος δεν είναι σύμφωνος με την απαγόρευση να εισπράττονται επιδάρυνσεις που δεν υπήρχαν κατά την προσχώρηση της Ιταλίας στην GATT, απαγόρευση η οποία προκύπτει από το προοίμιο της συμφωνίας GATT. Εν πάση περιπτώσει, οι εφεσείουσες θεωρούν ότι υπάρχει παράβαση του άρθρου II, παράγραφος 1, στοιχείο 6, της συμφωνίας GATT και ότι, έστω και αν θεωρηθεί ότι τα επίδικα προϊόντα δεν περιλαμβάνονταν ακόμη

στον πρώτο πίνακα των ιταλικών παραχωρήσεων, πρέπει πάντως να γίνει δεκτό ότι ο πίνακας XL-EOK αντικατέστησε τους αρχικούς εθνικούς πίνακες παραχωρήσεων.

Ενόψει των προβλημάτων αυτών ερμηνείας της συμφωνίας GATT, το corte d'appello ανέβαλε την έκδοση οριστικής αποφάσεως για τις εκκρεμούσες ενώπιόν του υποθέσεις και με διάταξη της 6ης Ιουλίου 1981 υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα, με πανομοιότυπη διατύπωση και για τις δύο υποθέσεις:

«1. Βάσει των αναφερόμενων στο προοίμιο της συμφωνίας GATT, είτε υπό την αρχική του διατύπωση, με την οποία τα συμβαλλόμενα κράτη διαδήλωναν την επιθυμία τους να μειώσουν τους δασμούς και τα άλλα εμπόδια στις συναλλαγές και να καταργήσουν τις διακρίσεις στο διεθνές εμπόριο, είτε όπως διαμορφώθηκε από το πρωτόκολλο της Γενεύης της 10ης Μαρτίου 1955, που κυρώθηκε από την Ιταλία με το νόμο 1307 της 7ης Νοεμβρίου 1977, και με το οποίο τα συμβαλλόμενα κράτη, με τη χρήση του όρου “επιδυμνώντας”, ανέλαβαν τις ανωτέρω υποχρεώσεις είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι το τέλος διοικητικών υπηρεσιών, που θεσπίστηκε με το νόμο 330 της 15ης Ιουνίου 1950 (μετά την προσχώρηση της Ιταλίας στη Συμφωνία, αλλά πριν από την υπογραφή του πρωτοκόλλου της Γενεύης), συμπίπτει προς τις διατάξεις της Συμφωνίας αυτής, ανεξάρτητα από το αν τα εισαγόμενα προϊόντα περιλαμβάνονται ή όχι στους αρχικούς πίνακες παραχωρήσεων και από το γεγονός ότι η ρήτρα περί μη αυξήσεως των προϋφισταμένων επιδαρύνσεων επί των εισαγωγών αναφέρεται ρητά μόνο στα εμπορεύματα αυτά;

2. Ως συνέπεια της αντικαταστάσεως του πίνακα XXVII από τον πίνακα XL (Κοινό Δασμολόγιο), η απαγόρευση της αυξήσεως των προϋφισταμένων

1 — Υποθέσεις 267 ως 269/81.

επιβαρύνσεων επί των εισαγωγών, που περιέχεται στο άρθρο II, παράγραφος 1, στοιχείο 6, της συμφωνίας GATT, συμβιβάζεται, μετά την έναρξη της ισχύος της αντικατάστασης αυτής (για την Ιταλία, από τις 13 Ιανουαρίου 1963), με το τέλος διοικητικών υπηρεσιών που ίσχυε ήδη, όταν το τέλος επιβάλλεται σε εμπορεύματα που δεν περιλαμβάνονται στον αρχικό πίνακα XXVII, περιλαμβάνονται όμως στον πίνακα XL:»

Η άποψή μου επί των ερωτημάτων αυτών είναι η ακόλουθη:

1. Κατ' αντίθεση προς τις υποθέσεις 267-269/81, το *corte d'appello* δεν έθεσε το ερώτημα από τότε οι νομικές υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη συμφωνία GATT και αφορούν τις προκείμενες υποθέσεις πρέπει να θεωρηθούν ως υποχρεώσεις κοινοτικού δικαίου.

Δεν αποκλείεται το ερώτημα αυτό να δικαιολογείται και στις παρούσες υποθέσεις, εφόσον από όσα αναπτύχθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου δεν προκύπτει ακριβώς ο χρόνος των εισαγωγών και της επιβολής του τέλους διοικητικών υπηρεσιών. Όσον αφορά την υπόθεση 291/81, είναι απλώς γνωστό ότι η εφεσείουσα ζητεί την απόδοση του τέλους διοικητικών υπηρεσιών για την περίοδο από 1960 μέχρι 1970, οπότε πρέπει να υποτεθεί ότι οι εισαγωγές πραγματοποιήθηκαν κατά την αναφερόμενη περίοδο.

Αν αποδειχθεί ότι όλα ή ορισμένα από τα περιστατικά που πρέπει να εξετάσει το δικαστήριο της κύριας δίκης είχαν δημιουργηθεί πριν από την 1η Ιουλίου 1968, δηλαδή πριν από την έναρξη ισχύος του Κοινού Δασμολογίου, θα πρέπει να εφαρμοστεί ότι έγινε ήδη δεκτό στις υποθέσεις 267 μέχρι 269/81, κατόπιν ρητού ερωτήματος του παραπέμποντος δικαστηρίου, δηλαδή ότι, αφού η Κοινότητα δεν είχε υποκαταστήσει πλήρως τα κράτη μέλη στο

δασμολογικό τομέα, η εκτίμηση πρέπει να γίνει μόνο κατά το ιταλικό δίκαιο σε συνδυασμό με τις διατάξεις της συμφωνίας GATT που αφορούν τις παρούσες υποθέσεις. Δεν χρειάζεται να αιτιολογήσω λεπτομερειακά εδώ την άποψη αυτή· παραπέμπω σχετικά στις εκτεταμένες αιτιολογίες που ανέπτυξα με τις προτάσεις μου στις υποθέσεις 267 μέχρι 269/81.

2. Δεν είναι δυνατό να δοθεί απάντηση στο *πρώτο ερώτημα* με τον τρόπο που τέθηκε, επειδή στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να κρίνει τη συμφωνία ενός εθνικού νόμου με τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου, δηλαδή να αποφανθεί επί του κύρους εθνικών διατάξεων. Πρέπει, επομένως, να μεταβληθεί η διατύπωση του ερωτήματος και να ερμηνευτούν το προσέτιμο και άλλες διατάξεις της συμφωνίας GATT σε σχέση με τον ιταλικό νόμο περί τελών διοικητικών υπηρεσιών που θεσπίστηκε μετά την προσχώρηση του κράτους αυτού στην GATT. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει κυρίως να διευκρινιστεί αν, ενόψει του γεγονότος ότι με την απαγόρευση αυξήσεως των επιβαρύνσεων των εισαγωγών, το άρθρο II της συμφωνίας GATT παραπέμπει ρητά στους πίνακες παραχωρήσεων, επιβάλλεται να εξεταστεί αν τα προϊόντα που πλήττονται με το τέλος διοικητικών υπηρεσιών περιλαμβάνονται στον αρχικό πίνακα παραχωρήσεων.

Όπως έχει σαφώς αποδειχθεί με τις παρατηρήσεις των εφεσiousών στην κύρια δίκη, πρόκειται ουσιαστικά για το ζήτημα κατά πόσο η συμφωνία GATT απαγορεύει τη θέσπιση νέων επιβαρύνσεων μετά την προσχώρηση στην εν λόγω συμφωνία ανεξάρτητα από το αν τα σχετικά εμπορεύματα περιλαμβάνονται σε πίνακες παραχωρήσεων. Ως προς το σημείο αυτό, έχω ήδη εκθέσει όλες τις αναγκαίες σκέψεις με τις προτάσεις μου στις υποθέσεις 267 μέχρι 269/81. Αφού εξέτασα λεπτομερειακά όλα τα επιχειρήματα που είχαν προβληθεί, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι η συμφωνία GATT δεν περιλαμβάνει στην πραγματι-

κότητα υποχρέωση «παγίωσης» των δασμών (ρήτρα «stand still»), όπως ισχυρίζονται οι εφεσείουσες.

Συνεπώς, όπως και στις υποθέσεις που ανέφερα, ούτε και στις παρούσες υποθέσεις δεν μπορεί να αμφισβητηθεί η νομιμότητα της επιβολής του ιταλικού τέλους διοικητικών υπηρεσιών για το λόγο και μόνο ότι ο ιταλικός νόμος θεσπίστηκε μετά την προσχώρηση της Ιταλίας στην GATT.

3. Μετά τη μεταβολή της διατυπώσεως του *δεύτερου ερωτήματος* — πράγμα που είναι και στην περίπτωση αυτή αναγκαίο — το ερώτημα αναφέρεται στην ερμηνεία του άρθρου II, παράγραφος 1, στοιχείο 6, σε σχέση με το ιταλικό τέλος διοικητικών υπηρεσιών. Πρέπει, ειδικότερα, να διευκρινιστεί αν στην περίπτωση που το εισαγόμενο προϊόν δεν περιλαμβάνονταν στον αρχικό πίνακα παραχωρήσεων XXVII, αλλά περιελήφθη για πρώτη φορά στον πίνακα XL-EOK, η απαγόρευση αυξήσεως των επιβαρύνσεων των εισαγωγών άρχισε να παράγει τα έννομα αποτελέσματά της

μόνο μετά την έναρξη της ισχύος του νέου πίνακα παραχωρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, δεν είναι εντελώς σαφές αν τα επίδικα προϊόντα περιλαμβάνονταν και στον πίνακα XL-EOK όπως διαμορφώθηκε μετά τη λήξη του αποκαλούμενου «γύρου Kennedy».

Αν γίνει δεκτό το τελευταίο αυτό — όπως η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να γίνει — συνάγεται αυτόματα ότι το πρόβλημα που θέτει το δεύτερο ερώτημα στις παρούσες υποθέσεις είναι πανομοιότυπο με το τελευταίο πρόβλημα που αντιμετωπίστηκε στις υποθέσεις 267 μέχρι 269/81. Και στο σημείο αυτό μπορώ, επομένως, να αρκεστώ να παραπέμψω στις απόψεις που διατύπωσα με τις προτάσεις μου στις υποθέσεις αυτές και να διαπιστώσω μόνο, συμπερασματικά, ότι η επιβολή του ιταλικού τέλους διοικητικών υπηρεσιών δεν φαίνεται να αντιβαίνει προς τους κανόνες της GATT, εφόσον πρόκειται για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονταν ακόμη στον ιταλικό πίνακα παραχωρήσεων XXVII αλλά περιελήφθησαν για πρώτη φορά σε μεταγενέστερους πίνακες παραχωρήσεων.

4. Επομένως, στα ερωτήματα που υπέβαλε το corte d'appello του Μιλάνου πρέπει να δοθούν οι ακόλουθες απαντήσεις:

α) Οι διατάξεις της συμφωνίας GATT δεν περιλαμβάνουν καμιά απαγόρευση που να έχει την έννοια ότι τα εισαγόμενα προϊόντα, ανεξάρτητα από το αν περιλαμβάνονταν ή όχι στους πίνακες παραχωρήσεων, δεν μπορούν να υποβληθούν σε επιβαρύνσεις των οποίων η επιβολή δεν προβλεπόταν κατά το χρόνο προσχωρήσεως του κράτους εισαγωγής στην GATT.

6) Αν τα εισαγόμενα προϊόντα δεν περιλαμβάνονταν ακόμη στον αρχικό ιταλικό πίνακα παραχωρήσεων XXVII, αλλά περιελήφθησαν για πρώτη φορά στον πίνακα XL-EOK, ο οποίος αντικατέστησε τον προηγούμενο πίνακα, η απαγόρευση αυξήσεως των επιβαρύνσεων των εισαγωγών, την οποία θεσπίζει το άρθρο II, παράγραφος 1, στοιχείο 6, εφαρμόζεται μόνο από την έναρξη ισχύος του πρωτοκόλλου που παραπέμπει στον πίνακα XL-EOK.